

Reliwiki: de website**1. Inleiding:**

Voortbordurend op het initiatief en het ontstaan van de website tijdens het Jaar van het Religieus Erfgoed (2008) is 4 jaar geleden de Stichting Reliwiki als eigen entiteit opgericht. Tevens werd aan de stichting een ANBI (algemeen nut beogende instelling) status toegekend door de belastingdienst. In de afgelopen jaren is het bestaansrecht van Reliwiki gewaarborgd door BOEi en BHRE. In 2016 wordt de BHRE opgeheven. Het bestaansrecht van Reliwiki wordt gewaarborgd door BOEi. Er heeft een bestuurlijke wisseling plaatsgevonden. De website heeft een aantal software aanpassingen ondergaan en er is actief gewerkt aan het vergroten van bekendheid en het aantonen van relevantie van de website. De doelstellingen van 2014, garanderen instandhouding zowel technisch als financieel zijn behaald. Actieve sponsorwerving en het besluit een Noodoproep tot behoud op de website hebben ertoe geleid dat behoud van de website voorlopig geborgd is. Het actief zoeken naar financiële bijdrage moet gecontinueerd worden. Vermeldenswaard is dat de persoonlijke bijdragen die zijn ontvangen n.a.v. de noodoproep op de Reliwiki website door de grotere sponsors als zeer sympathiek zijn ervaren en als teken van publieksbetrokkenheid werden gezien. Mede op basis hiervan voelt het nieuwe bestuur van Reliwiki zich gemotiveerd om bij te dragen aan het behoud van de website.

Het is nu tijd om in gezamenlijkheid met derden te werken aan voldoende financieringscapaciteit om de website niet alleen in stand te houden maar ook door te ontwikkelen naar een nieuw niveau en extra betekenis van de website in deze tijd waarin behoud van religieus erfgoed aan grote veranderingen onderhevig is.

Dit document is het werkplan.

In hoofdstuk 2 wordt teruggeblikt, wat is er inmiddels bereikt. Hoofdstuk 3 beschrijft de wijze waarop we vanaf 2017 aan de slag gaan.

2. Oorsprong en doelstelling:

De database Reliwiki is in 2008 gelanceerd tijdens het Jaar van het Religieus Erfgoed. De doelstelling van de Reliwiki sloot naadloos aan bij de doelstelling van het JRE2008 namelijk aandacht, interesse en waardering voor religieus erfgoed bij het grote(re) publiek winnen. Goede en toegankelijke documentatie voor het religieus erfgoed is van belang. De database is in beginsel gebaseerd op de collectie gegevens en afbeeldingen over kerkgebouwen en ander religieus erfgoed van wijlen de heer J. Sonneveld uit Leidschendam. Deze collectie bevat in totaal circa 18.000 gebouwde objecten. Het betreft alle religieuze gebouwen die in Nederland bestaan en bestaan hebben. Er is gekozen voor een wiki omgeving om het publieksbereik en betrokkenheid te stimuleren. Door deze wiki omgeving kan het publiek zelf bij dragen aan het optimaliseren en actueel houden van de gegevens. Sinds de collectie Sonneveld online staat, wordt deze continue door gebruikers, liefhebbers en deskundigen aangevuld en gecorrigeerd. Inmiddels zijn er ca. 800 geregistreerde gebruikers en zijn er al meer dan 85.000 afbeeldingen geüpload. Het aantal unieke bezoekers per maand is sinds 2013 opgelopen tot meer dan 55.000 en neemt nog steeds toe.

Sinds 2011 is de financiële ondersteuning door de Rijkdienst van het Cultureel Erfgoed gestopt en is de instandhouding van de Reliwiki te danken aan de stichting Behoud en herbestemming Religieus Erfgoed en BOEi (Behoud, ontwikkeling en exploitatie van industrieel en inmiddels ook agrarisch en religieus erfgoed) zij ondersteunden voor een bedrag van 25.000,00 per jaar en voorzagen daarmee in hosting, regie en ict ondersteuning. De website is zeer geslaagd vanuit het ontstaansgedachtengoed (vergaren van informatie en verspreiden en delen van kennis over religieus erfgoed en vergroten van publieksbetrokkenheid). Daar de website een wiki gerelateerde omgeving is, is de informatie gratis toegankelijk. De wiki omgeving is de sleutel naar de publieksbetrokkenheid bij de informatie vergaring. De grootste kracht is ook meteen het zwakste punt m.b.t. noodzakelijke financiële bijdrage. Om te voorzien in de basiskosten voor instandhouding (zoals hosting, regie en noodzakelijk software updates) is er wel een financiële bijdrage nodig van ca. € 25.000,00 per jaar.

De Reliwiki en structuur van betrokkenen:

In de MoMo (modernisering monumentenzorg) wordt aangegeven dat liefhebbers naast experts als direct betrokkenen bij kennisontwikkeling en behoud van het erfgoed erkend worden. Hierbij wordt o.a. ingespeeld op de rol van sociale media bij het ontwikkelen en distribueren van erfgoedkennis. Reliwiki is hier een geslaagd voorbeeld van; honderden gebruikers hebben zich aangemeld en bewerken de site. In vergelijking met andere websites op het gebied van cultureel erfgoed staat Reliwiki in de top.

Er is vanwege kosten een minimale bezetting en op dit moment geen echte betaalde redactie aanwezig.

1 Coördinator
1 ICT ondersteuner
Kern van 5-15 vrijwilligers
800 geregistreerde bezoekers

Een groep van 5-15 vrijwilligers vormt de kern die continue actief bij de site betrokken is. Daarnaast zijn er ca. 800 geregistreerde bezoekers die ook data aanvullen maar meer op incidentele basis en niet continue. Registratie is sinds enkele jaren verplicht als je gegevens wilt toevoegen, bewerken etc. Veel bezoekers registreren zich niet omdat zij geen data aan willen vullen of wijzigen maar wel gebruik willen maken van de informatie die de site biedt. Deze bezoekers worden wel meegenomen in de statistieken van unieke bezoekers per dag.

Reliwiki is een zeer succesvolle wiki. Het aantal betrokkenen bij de Reliwiki is aanzienlijk, zeker daar deze site zich specifiek richt op religieus erfgoed en niet de brede scope heeft zoals bijvoorbeeld Wikipedia Nederland. Qua betrokkenen komt zij dicht in de buurt van de groep actieve gebruikers van Wikipedia Nederland.

Unieke bezoekers Reliwiki: groei vanaf 2008 tot en met 2016**

Unieke bezoekers 2008: 6.956 per maand
Unieke bezoekers 2009: 22.514 per maand
Unieke bezoekers 2010: 24.761 per maand
Unieke bezoekers 2011: 38.326 per maand
Unieke bezoekers 2012: 41.969 per maand
Unieke bezoekers 2013: 55.281 per maand
Unieke bezoekers 2014: 55.400 per maand

2015 - 2017: Het hoge aantal unieke bezoekers per maand (gemiddeld 55.400) blijft gehandhaafd, en groeit nog steeds gestaag.

Als volgt te interpreteren:

****Unieke bezoekers**

Unieke bezoekers: zijn daadwerkelijk uniek. Dit is gekoppeld aan IP adres. Dus alleen als eenzelfde persoon op verschillende locaties inlogt, bijvoorbeeld 1x thuis en 1x op het werk ontstaat er een doublure in de telling. Dit is te verwaarlozen omdat dit slechts incidenteel voorkomt.

Doelgroepen

Bij de 50-plussers blijkt de grootste belangstelling te zijn voor het bijdragen aan de content. Of dat ook het juiste beeld geeft van de gebruikers is niet bekend. Wel is bekend dat steeds meer studenten gebruik maken van de data. Dit is traceerbaar doordat de coördinator regelmatig gerichte vragen en verzoeken ontvangt van jonge wetenschappers in spe. Toegang tot de website wordt tot op heden niet gereguleerd en gevolglijk is er dus geen data beschikbaar over de herkomst van de gebruikers. Informele feedback is dat een breed spectrum bezoekers Reliwiki weet te vinden; van beleidsmakers, wetenschappelijke onderzoekers en beheerders van religieuze gebouwen tot de toerisme-industrie, de vastgoedsector, het onderwijs, leden van geloofsgenootschappen, dagjesmensen, fotografen, liefhebbers van religieus erfgoed, journalisten en leden van historische verenigingen.

De site is gebouwd op basis van een wikipedia frame en werkwijze. Er zijn specifieke aanvullingen toegevoegd gericht op de data en de doelstelling. Er is dus de mogelijkheid om vanuit een gestandaardiseerde format flexibiliteit te creëren qua inrichting.

De gebruikte WikiMedia technologie toont elk object op een eigen pagina, met een kaartje van Google Maps. De Wiki structuur en functionaliteiten zijn herkenbaar voor gebruikers van bijvoorbeeld Wikipedia. De functie van tekstuele toevoegingen en bewerkingen als ook het uploaden van foto's is beschikbaar voor alle gebruikers die zich hebben aangemeld. Beheerders hebben meer rechten. Voor gebruiksfuncties kunnen gebruikers van Reliwiki terecht bij een handreiking en snelcursus op de hoofdpagina, voor de verklaring van termen bij de termenlijst. Ook is een historisch beeld van de ontwikkeling van de kerkbouw in Nederland (speciaal voor Reliwiki gemaakt) via een link op de hoofdpagina beschikbaar. Gebruikers kunnen via een gebruikersportaal toegang tot een reeks pagina's die op suggestie van gebruikers opgemaakt zijn, van een meldpunt voor leegstand tot een rubriek voor

vraagtekenfoto's. Met het oog op de levendigheid van de pagina's is er recentelijk een samenwerking met De Erfgoedstem aangegaan. Bovenaan elke pagina verschijnt het laatste nieuws over monumentaal erfgoed zoals door de Erfgoedstem vergaard. Dit levert weer nieuwe bezoekers op en draagt bij aan het beeld dat de Reliwiki de Religieus Erfgoed info site bij uitstek is.

Content:

Reliwiki bestaat uit de website www.reliwiki.nl en de achterliggende kennis die via de user community aangedragen wordt. De uitgangspositie van Reliwiki was een database van ca. 19.000 pagina's (objecten) met alle bekende kerkgebouwen, synagogen, tempels en moskeeën van Nederland. Ter voorbereiding van de lancering van de Reliwiki in juni 2008 zijn de relevante beschrijvingen van rijksmonumenten in de objectendatabank van de RCE, enkele honderden beschrijvingen van de SKKN en ca. 7.000 foto's die van dhr. Sonneveld zijn overgenomen. Vanaf dat moment zijn incidenteel ruim 78.000 foto's toegevoegd. De Orgelstichting Nederland heeft bij een aantal kerken bij haar bekende data toegevoegd. Zodat ook van de orgels in Nederland zeer veel data via de Reliwiki ontsloten is. In 2015-2016 heeft architectuurhistoricus Herman Wesselink (promovendus aan de Vrije Universiteit van Amsterdam op het onderzoek kerkgebouwen 1800-1970) een update verzorgd van gegevens uit deze periode op de Reliwiki. Elke dag wordt de Wiki bijgewerkt door vrijwilligers in het veld, er wordt, naast het optimaliseren en bijhouden van de reguliere data rondom religieus erfgoed speciale aandacht besteed aan leegstand, sluiting en herbestemming ervan.

3. 2017

1. Continuering garanderen instandhouding

1a: De financieringscapaciteit blijft prioriteit van de Stichting Reliwiki

1b: Technische instandhouding en verbeteringen

Software update naar recente Wiki versie

Aanpassingen voor betere look and feel worden uitgevoerd

2. Betrokkenheid vrijwilligers vasthouden en uitbreiden

Groei Facebookcommunity

Bijeenkomst organiseren

3. Publieksbetrokkenheid behouden / bevorderen

Samenwerking met De Erfgoedstem voortzetten en mogelijk uitbreiden met andere gerelateerde informatiebronnen.

Algehele presentatie op Website herindelen qua content en uitstraling

Mogelijkheden onderzoeken om grote aantal bezoekers van de reliwiki site ook op andere wijze te betrekken bij behoud van erfgoed